

ЗАКОН О НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ И ТЕХНОЛОШКОМ РАЗВОЈУ

(Неслужбени пречишћени текст)

(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 6/12, 33/14 и 66/18)

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се систем научноистраживачке дјелатности и технолошког развоја у Републици Српској (у даљем тексту: Република), утврђују се циљеви и начела, планирање и остваривање општег интереса у научноистраживачкој дјелатности и технолошком развоју, услови оснивања и рада организација које обављају те дјелатности, стицање научних и истраживачких знања, начин финансирања програма од општег интереса, као и друга питања од значаја за обављање научноистраживачке дјелатности и технолошког развоја.

Члан 2.

(1) Поједини изрази употријебљени у овом закону имају следеће значење:

а) наука је скуп систематизованих и аргументованих знања, односно чињеница, појмова, начела, података, информација, теорија, закона и законитости у одређеном историјском раздобљу о објективној стварности, односно природи и друштву, до којег се дошло примјеном објективних научних метода, а којима је основни циљ разумијевање закона и законитости о прошлости, садашњости и будућности природних и друштвених појава и повећање ефикасности рада у свим доменима људских активности,

б) научноистраживачки рад је систематска стваралачка активност; то је рад у којем се, примјеном научних метода, стичу нова научна сазнања, односно стваралачки користи постојеће знање за нове примјене. То је стваралачки рад на усвајању нових знања, с циљем подизања општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћење тих знања у свим областима друштвено-економског развоја. Научноистраживачким радом баве се научници и истраживачи (у даљем тексту: научни радници) који су изабрани у одговарајућа научна, научно-наставна и истраживачка знања,

в) научноистраживачка инфраструктура је заједнички назив за објекте, ресурсе и услуге коју научноистраживачка заједница користи за спровођење истраживања и подстицање иновација,

г) научно дјело је дјело које је настало као резултат научног истраживања примјеном научних метода, које има карактеристику новине и оригиналности, а које открива дотад непознате чињенице и односе и објашњава законитости међу појавама,

д) научна област систематизује научна поља, а према законској регулативи појединих земаља, разликује се број и састав научних области у које се систематизује наука,

ђ) научно поље систематизује више ужих научних области,

е) ужа научна област систематизује више научних дисциплина или посебних наука,

ж) научна дисциплина је систем знања, поступака и метода којима се одређује неко појединачно подручје науке у значењу организованог скупа провјерених и у неком тренутку истинитих и поузданих знања. Према овој дефиницији, појам „научне дисциплине“ одговара појму „појединачне науке“,

з) истраживање и развој (енгл. назив: Research and Development – R&D) подразумева научна и развојна истраживања, као и развој технологија,

и) научна истраживања су теоријски или експериментални рад који се предузима ради стицања нових научних спознаја и повећања свеукупног људског знања. Научним истраживањима сматрају се основна и примјене истраживања,

ј) основна (фундаментална, базична) истраживања обухватају она истраживања која повећавају општи фонд научних чињеница која одређују нова подручја знања и спознаја, али

која немају или не морају имати директну практичну примјену добијених резултата. Основна истраживања откривају појаве, процесе, узрочно-последичне везе и законитости у природи, друштву и људском мишљењу, и то, прије свега, ради унапређења људског знања и стварања базичног знања, која даље служе као основ за примијењена и развојна истраживања и она немају директне комерцијалне циљеве,

к) примијењена (апликативна) истраживања су теоријски или експериментални рад који се предузима ради стицања нових знања, а који је усмјерен на рјешавање неког практичног задатака, односно остварење неког практичног циља. Примијењена истраживања проширују и продубљују постојећа знања ради рјешавања одређених проблема. Оно се предузима или ради испитивања могуће примјене резултата фундаменталних истраживања или утврђивања нових метода или поступака за постизање унапријед одређеног циља. Примијењена истраживања су, према томе, усмјерена на откривање нових научних знања и примјену тих знања у реализацији одређених комерцијалних циљева,

л) развојна (стручна) истраживања, односно експериментални развој је систематски рад, утемељен на знањима стеченим основним или примијењеним истраживањима, односно практичном искуству, који је, прије свега, усмјерен на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга. То су сви поступци који се јављају између изума и производње: експериментисање на цртежу и развој прототипова, експерименти, пилот-пројекти, модели, нова рјешења. Ова истраживања имају изразито практични циљ, њихово основно обиљежје је јасна намјена, те директна и брзо постигнута корист у неком уском подручју. Развојна истраживања се још називају и технолошка усавршавања,

љ) истраживачко-развојни рад је стваралачки рад заснован на постојећим резултатима научног и практичног искуства усмјерена на стварање нових и усавршавање постојећих технологија, производа или услуга,

м) истраживач је лице са најмање завршеним првим циклусом академског студија, које ради на научноистраживачким и развојним пословима и које је изабрано у научноистраживачко звање,

н) истраживачка организација је јавно или приватно правно лице које испуњава услове прописане законом за обављање активности истраживања и развоја,

њ) јавна истраживачка организација је јавно правно лице које је основала Република за обављање послова истраживања и развоја,

о) технологија је примјена научног знања и стечених вјештина на практичне аспекте људског живота, односно у сврху промјена и манипулација људског окружења, обично ради постизања комерцијалних или индустријских циљева, односно за постизање развоја машина, уређаја, метода и поступака како би се побољшали услови рада и како би се повећао радни учинак при преради сировина у производе. Технолошки развој у основи има четири компоненте као сукцесивне фазе у процесу његовог јављања: проналажење (инвенција), разрада (идеја), прва примјена проналаска (иновација) и ширење проналаска (дифузија). Треба да се употреба овог израза разликује од појма „технологија“ као научна област која изучава механичке, хемијске, термичке, термохемијске, електрохемијске, биохемијске и сличне процесе, као и њихова примјена,

п) инвенција је процес стварања, односно способност проналажења новине. У инвенцији као процесу настаје неко ново сазнање, замисао или идеја како се може на рационалнији начин овладати неком природном или вјештачком структуром, као и како се постојеће стање може побољшати или прилагодити новим захтјевима,

р) иновација је тржишно компетентна примјена новог или значајно побољшаног производа (продукт или услуга) или процеса, користан приједлог, унапређење или нов изум који побољшава неки производ или процес (производња или испорука),

с) технолошка иновација производа је технолошки нови производ или технолошки унапријеђен производ,

т) иновативност је појам који означава начин размишљања и понашања које обиљежава тежња да се оствари напредак, односно да се побољша начин рада у циљу постизања и осигурања просперитета. Иновативност представља стварање прилика за профитабилну примјену знања, креативног мишљења, способност генерисања потпуно нових идеја и рјешења, те њихову примјену у пракси (иновациона дјелатност). Она представља једну од најзначајнијих

карактеристика савременог пословања на глобалном тржишту, а оријентисана је ка изградњи знања, коришћењу пословних прилика и прилагођавању промјенама окружења у којем дјелује у стицању предности над конкуренцијом,

ћ) иноватор је лице које примјеном инвентивног приступа рјешавању проблема ствара иновацију у ширем смислу ријечи у било ком подручју стварања, пословања, производње или пружања услуга, потрошње добара или ресурса, очувања околине, образовања или некој другој области, односно у било којем сегменту конструктивног људског дјеловања. Иноватор може, али не мора бити стручно квалификован за потпуно дефинисање иновације у смислу њеног патентирања, давање лиценце или неког другог напреднијег облика производно-технолошких знања,

у) технопредузетништво је дјелатност која обухвата знања, вјештине и способности усмјерене на покретање, организовање, развој и иновацију технолошких процеса, са основним циљем стварања новог тржишта и остваривања добити и

ф) отворена наука је принцип опште и бесплатне доступности научних истраживања и података.

(2) Граматички изрази употријебљени у Закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

Члан 3.

(1) Научноистраживачка делатност је, у смислу овог закона, систематски стваралачки истраживачки рад који се предузима ради откривања нових знања, подизања општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћења тих знања у свим областима друштвеног развоја.

(2) Научноистраживачка дјелатност је дјелатност од општег значаја за Републику и саставни је дио међународног, научног, образовног и културног простора.

Члан 4.

Циљеви научноистраживачке дјелатности у Републици су:

а) развој науке, технологије и високог образовања у институционалном оквиру који подстиче изврсност, националну и међународну видљивост у науци и иновативности са научноистраживачким резултатима који значајно доприносе економском развоју, конкурентности привреде и развоју друштва у цјелини.

б) подстицање изврсности у науци и иновативности ради очувања, проширења и продубљивања научних сазнања и општег фонда знања,

в) очување и развој укупних научноистраживачких потенцијала (научноистраживачких и високообразовних институција, научног и истраживачког кадра и научноистраживачке инфраструктуре),

г) усмјеравање друштва ка иновацијама и подизање општег нивоа технологија у привреди и обезбјеђивање конкурентности робе и услуга на домаћем и свјетском тржишту,

д) успостављање међународне научне сарадње ради брже интеграције у свјетске научне, привредне, друштвене и културне токове и укључивање у европски истраживачки простор и

ђ) очувања цивилизацијске баштине и идентитета.

Члан 5.

Научноистраживачка дјелатност се остварује на повезаности основних, примијењених и развојних истраживања, оспособљавањем и усавршавањем кадра за научноистраживачки рад.

Члан 6.

Научноистраживачка дјелатност у Републици заснива се на сљедећим начелима:

а) слободи и аутономији научноистраживачког рада,

б) примјени међународних стандарда и критеријума у вредновању квалитета научноистраживачког рада,

- в) заштити интелектуалне својине,
- г) етичности и одговорности научника и истраживача,
- д) јавности научноистраживачког рада и резултата тог рада,
- ђ) научној и стручној критици,
- е) повезаности са системом високог образовања,
- ж) општим друштвено-економским потребама,
- з) бризи за одрживи развој, заштити животне средине и здравља људи,
- и) подстицању и уважавању друштвено-хуманистичких специфичности,
- ј) конкурентности научних програма и пројеката,
- к) међународној научноистраживачкој сарадњи,
- л) поштовању равноправности полова у научноистраживачком раду и
- љ) отворене науке.

Члан 7.

(1) Научноистраживачки рад у Републици се обавља сљедећим научним областима:

- а) природним наукама,
- б) инжењерству и технологији,
- в) медицини и здравственим наукама,
- г) пољопривредним наукама,
- д) друштвеним наукама и
- ђ) хуманистичким наукама.

(2) Научноистраживачки рад у Републици се обавља и у интердисциплинарним и мултидисциплинарним научним областима, које укључују двије или више области из става 1. овог члана.

(3) Министар науке и технологије (у даљем тексту: министар) правилником о научним областима, пољима и ужим областима утврђује научне области, поља и уже области.

Члан 8.

(1) Научноистраживачким радом, у смислу овог закона, баве се истраживачи, научноистраживачке организације, као и лица изабрана на сарадничка радна мјеста у тим организацијама, те физичка лица која су испунила услове за обављање научне дјелатности у складу са овим законом.

(2) У научноистраживачком раду могу учествовати студенти сва три циклуса високог образовања у оквиру научноистраживачког процеса у високошколским установама на којима се студирају или реализују научноистраживачки пројекти, у складу са овим законом.

Члан 9.

(1) Резултати научноистраживачког рада су: научни и прегледни рад (чланак) објављен у часопису који је доступан међународној и домаћој научној јавности, научна књига или монографија, поглавље у научној књизи, поглавље у монографији, саопштење или рад објављен у зборнику са научног скупа, уводно предавање на научној скупу, предавање по позиву са међународног или домаћег научног скупа штампано у цјелини или у изводу, саопштење са међународног или домаћег научног скупа штампано у цјелини или у изводу, објављена научна критика или полемика, рецензија, менторство магистарске тезе и докторске дисертације, лексикон, енциклопедија, картографска публикација, магистарски и докторски радови, нова сорта, патент, техничка рјешења, нове методе, нови материјали, те нови технолошки поступак.

(2) Резултат научноистраживачког рада мора садржавати елементе изворности и новине, односно нових спознаја, нових знања, нових научних правила или нових примјена.

Члан 10.

Научноистраживачка инфраструктура је заједнички назив за објекте, ресурсе и услуге, коју научноистраживачка заједница користи за спровођење истраживања и подстицање иновација и обухвата: важну научноистраживачку опрему или сет инструмената, колекције, архиве научних података, електронске инфраструктуре као што су системи са базама података и рачунарски системи, и комуникацијске мреже.

Члан 11.

(1) У научноистраживачку инфраструктуру спадају и Академска и истраживачка мрежа Републике Српске – SARNET и дигиталне научне базе података (електронска научна публицистика) које су доступне путем Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

(2) Организовање, начин функционисања и употреба научноистраживачке инфраструктуре од општег значаја за Републику реализују се актима Јавне установе Академска и истраживачка мрежа Републике Српске – SARNET и Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

Члан 12.

Технолошки развој је трајан процес унапређења постојећих и стварања нових технологија, усавршавање постојећих или стварање нових производа или процеса, односно, то је развој скупа сазнања потребних за израду неког производа или примјене процеса.

Члан 13.

(1) Технолошким развојем и инфраструктурном подршком иновативној дјелатности у смислу овог закона баве се истраживачи и стручњаци у установама, привредним друштвима, удружењима или фондацијама, као и физичка лица који су регистрована у својству иноватора.

(2) Резултат технолошког развоја је технолошка иновација производа или услуга и технолошка иновација процеса.

Члан 14.

Ради планирања и остваривања општег интереса у научноистраживачкој дјелатности и технолошком развоју, обезбјеђивања развоја науке и технологије, Министарство науке и технологије (у даљем тексту: Министарство) као показатеље стања у области науке и технологије користи компарабилне статистичке податке, усклађене са ЕУ и другим међународним статистичким стандардима, у вези истраживачких и развојних активности у свим секторима, који се воде у Републичком заводу за статистику Републике Српске у складу са законом.

ПЛАНИРАЊЕ И ОСТВАРИВАЊЕ ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ И ТЕХНОЛОШКОМ РАЗВОЈУ

Члан 15.

(1) У сврху планирања и остваривања дугорочних стратешких циљева, праваца и приоритета научног и технолошког развоја Републике, односно остваривања општег интереса у сектору истраживања и развоја, Народна скупштина Републике Српске доноси Стратегију научног и технолошког развоја Републике Српске (у даљем тексту: Стратегија), на приједлог Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада).

(2) Годишње акционе планове доноси Влада на приједлог Министарства.

Члан 16.

(1) Стратегија садржи визију, мисију, основне циљеве, правце и приоритете научног и технолошког развоја Републике, материјалне и системске предуслове за њену реализацију, динамику и фазе реализације, мјере за спровођење и управљање њеном реализацијом, као и друге елементе од значаја за спровођење Стратегије.

(2) Стратегија се доноси за период од најмање пет година.

(3) Стратегија се остварује путем програма од општег интереса утврђених овим законом.

Члан 17.

(1) Општи интерес и стратешки циљеви у научноистраживачкој дјелатности, у смислу овог закона, остварују се путем програма:

- а) основних, примијењених и развојних истраживања,
- б) научноистраживачког рада Академије наука и умјетности Републике Српске,
- в) оспособљавања младих надарених за научноистраживачки рад,
- г) стипендирања и студената који постижу врхунске резултате у учењу и истраживању,
- д) усавршавања научноистраживачког кадра,
- ђ) набавке научне и стручне литературе из иностранства и приступа електронским научним и стручним базама података,
- е) издавања научних публикација,
- ж) одржавања научних скупова,
- з) подршке јавним научноистраживачким организацијама чији је оснивач Република,
- и) подстицаја активности научних друштава, удружења и других организација које су у функцији унапређивања научноистраживачког рада,
- ј) промоције и популаризације науке и технологије,
- к) унапређења инфраструктуре и набавке опреме неопходне за научноистраживачки рад,
- л) међународне научноистраживачке сарадње и
- љ) јачања капацитета за провођење политике научноистраживачке дјелатности и технолошког развоја,
- м) подстицања научне продуктивности у међународним референтним часописима и награђивање за научна достигнућа и

н) подстицање и подршка учешћа младих на олимпијадама знања и међународним такмичењима из области природних наука, математике, информатике и инжењерства.

(2) Општи интерес и стратешки циљеви технолошког развоја, у смислу овог закона, остварују се путем програма:

- а) истраживања у области технолошког развоја,
- б) подстицања проналазаштва, иновација и заштита интелектуалног власништва,
- в) трансфера знања и технологија и подстицања примјене резултата научноистраживачког рада и
- г) подршке организацијама за инфраструктурну подршку развоја технологија.

(3) Годишњим планом Министарства утврђују се програми из ст. 1. и 2. овог члана који ће бити подржани у тој години и износ средстава за финансијску подршку, у складу са законом.

Члан 18.

(1) Програме из члана 17. став 1. овог закона могу остваривати: Академија наука и умјетности Републике Српске, високошколске установе, научноистраживачке организације, као и физичка лица: студенти сва три циклуса високог образовања, истраживачи запослени у научноистраживачким организацијама, научно-наставни и сараднички кадар у установама високог образовања, на начин и под условима утврђеним овим законом.

(2) Програме из члана 17. став 2. овог закона могу остварити правна и физичка лица која уводе или иновирају технологије, производе и подстичу технопредузетништво или обављају иновационе дјелатности, на начин и под условима утврђеним овим законом.

Члан 19.

(1) Оспособљавање младог кадра за научни и истраживачки рад, у смислу овог закона, подразумијева увођење студената сва три циклуса високог образовања у научноистраживачки рад путем учешћа у реализацији научноистраживачких пројекта, кроз израду завршних радова, посебно на трећем циклусу студија као што су докторске дисертације и индустријски докторати који су резултат рјешавања специфичних захтјева у привредном сектору, у складу са законом који регулише област високог образовања, као и рад младог надареног кадра у својству младих истраживача.

(2) Усавршавање научноистраживачког кадра, у смислу овог закона, подразумијева даље усавршавање и стицање знања кадра у научноистраживачком звању, у земљи и иностранству кроз стандардне академске студије и иновативно докторско усавршавање.

Члан 20.

Министар правилницима за сваки програм појединачно прописује мјерила, поступак и начин реализације програма од општег интереса за Републику, утврђених у члану 17. овог закона.

ОБЕЗБЈЕЂИВАЊЕ РАЗВОЈА НАУКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ

Члан 21.

Ради унапређења истраживања и развоја, односно систематског развоја науке и технологије у Републици, оснива се Републички савјет за науку и технологију (у даљем тексту: Републички савјет), као стручно и савјетодавно тијело у систему научноистраживачке дјелатности и технолошког развоја у Републици.

Члан 22.

(1) Републички савјет има 15 чланова:

а) 12 чланова из реда истраживача у научном или научно-наставном звању и то по два за сваку научну област, од којих најмање по један представник:

- 1) Академије наука и умјетности Републике Српске,
- 2) ректорске конференције,
- 3) универзитета и научноистраживачких института који имају својство правног лица;

б) три члана представника привредних субјеката, финансијских организација или асоцијација привреде.

(2) Мандат чланова Републичког савјета траје четири године са могућношћу једног реизбора.

(3) Републички савјет има предсједника и замјеника предсједника које бирају изабрани чланови Републичког савјета, између себе, тајним гласањем.

Члан 23.

(1) Влада на приједлог Министарства именује чланове Републичког савјета.

(2) Прије давања приједлога из става 1. овог члана, Министарство је обавезно да прибави приједлоге за избор чланова Републичког савјета: научних организација, универзитета, Академије наука и умјетности Републике Српске, ректорске конференције, Привредне коморе и привредних организација носилаца технолошког развоја.

(3) Приједлог из става 2. овог члана мора да садржи биографију кандидата и кратко образложење приједлога.

Члан 24.

(1) Именовани члан Републичког савјета може бити разријешен дужности и прије истека мандата за који је именован, ако:

- а) члан лично затражи разрјешење,
- б) изгуби могућност остваривања дужности (смрт, дуготрајна болест),
- в) не испуњава задатке које је преузео или које му је Републички савјет додијелио или не поштује етичке принципе рада у Републичком савјету и
- г) председник или шест чланова Републичког савјета затражи његову смјену.

(2) Процедuru и разрјешења спроводи комисија од три члана, коју именује председник Републичког савјета.

(3) Комисија је независна при давању препоруке Министарству о разрјешењу или одбијању захтјева на основу којег је покренут поступак.

(4) Влада на приједлог Министарства разрјешава члана Републичког савјета.

Члан 25.

Републички савјет:

- а) прати стање и развој научноистраживачке делатности и технолошког развоја у Републици и предлаже мјере за њихово унапређивање,
- б) предлаже мјере за афирмацију и напредовање научног подмлатка,
- в) припрема и доставља Влади извјештај о стању у истраживању и развоју, сваке године за протеклу годину, са приједлозима и сугестијама за наредну годину,
- г) предлаже научноистраживачке пројекте од интереса за Републику, као и пројекте за јачање капацитета и побољшања услова истраживања и развоја,
- д) даје мишљење на текст нацрта Стратегије и разматра ефекте реализације Стратегије,
- ђ) даје претходно мишљење на правилнике у вези са научноистраживачком дјелатношћу и технолошким развојем које доноси министар,
- е) обавља друге послове у складу са овим законом.

Члан 26.

(1) Републички савјет доноси пословник о свом раду.

(2) За разматрање питања из надлежности Републички савјет може основати посебна радна тијела у чијем раду могу учествовати и лица која нису чланови Републичког савјета.

(3) Административне и стручне послове за Републички савјет обавља Министарство.

Члан 27.

Чланови Републичког савјета имају право на накнаду која се обезбјеђује у буџету Министарства, према годишњем плану који доноси министар.

Члан 28.

Приликом разматрања питања која чине дио укупне политике Републике у области истраживања и развоја, а која су у вези са научним областима из члана 7. овог закона, Републички савјет своје ставове усаглашава са одговарајућим органима, у чијој су надлежности питања из тих области.

Члан 29.

(1) Министар именује научно-стручне комисије, као независна стручна тијела за: спровођење изборног поступка по расписаним јавним конкурсима Министарства, оцјењивање постигнутих резултата научноистраживачког рада, оцјену испуњења услова за обављање научноистраживачке дјелатности, развоја технологије, или другу активност у складу са овим законом.

(2) Министар правилником о избору научно-стручних комисија, утврђује услове о избору научно-стручних комисија.

(3) Чланови научно-стручних комисија именују се из реда истакнутих истраживача у научном или научно-наставном звању, односно истакнутих стручњака и експерата.

(4) Научно-стручне комисије подносе министру извјештај о свом раду.

(5) Чланови научно-стручних комисија имају право на накнаду која се обезбјеђује у буџету Републике.

НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Члан 30.

(1) Научноистраживачка организација је, у смислу овог закона, установа, привредно друштво, удружење или организациони дио правног лица које се бави научноистраживачком дјелатношћу, а који је уписан у Регистар, који се води у Министарству.

(2) Научноистраживачка организација, поред научноистраживачке дјелатности, може обављати и друге дјелатности којима се комерцијализују резултати научног и истраживачког рада под условом да се тим не умањује квалитет научноистраживачког рада.

Члан 31.

Оснивач научноистраживачке организације може бити Влада, јединица локалне самоуправе, правно или физичко лице, у складу са овим законом.

Члан 32.

(1) Акт о оснивању и укидању научноистраживачке организације доноси оснивач, у складу са законом.

(2) Прије доношења акта о оснивању, оснивач је дужан сачинити елаборат о оправданости оснивања, у коме се предочавају: друштвено-економски разлози, циљ оснивања, простор и опрема, кадровски потенцијал, као и сви други фактори битни за рад научноистраживачке организације.

(3) Актом о оснивању научноистраживачке организације одређује се назив, сједиште, дјелокруг рада, статусна и друга питања од значаја за рад те организације, односно правног лица које обавља научноистраживачку дјелатност.

(4) Ако научноистраживачку организацију оснива више оснивача, њихова међусобна права, обавезе и одговорности уређују се уговором.

Члан 33.

(1) Средства за оснивање и обављање дјелатности научноистраживачке организације обезбјеђује оснивач.

(2) Средства за обављање дјелатности научноистраживачке организације обезбјеђује се и приходима од обављања научноистраживачке дјелатности, накнадама од корисника услуга научноистраживачке дјелатности, од прихода по основу ауторских права и патената, донаторством и из других извора, у складу са законом.

Члан 34.

(1) Статутом научноистраживачке организације уређује се организација, дјелатност, управљање и руковођење, као и друга питања од значаја за њен рад.

Члан 35.

(1) Научноистраживачка организација може имати статус правног лица или статус посебне организационе цјелине у правном лицу.

(2) Научноистраживачка организација са статусом организационог дијела правног лица је статутом правног лица у чијем је саставу исказана као посебна организациона цјелина са одређеним правима и обавезама у правном промету и посебним обрачуном резултата пословања, у складу са законом.

Члан 36.

Научноистраживачка организација уписом у Регистар, који се води у Министарству, стиче право остварења научноистраживачких програма, од општег интереса за Републику, утврђених чланом 17. овог закона.

Члан 37.

(1) Научноистраживачка организација чији је оснивач Влада у име Републике оснива се као јавна научноистраживачка установа.

(2) Научноистраживачка организација из става 1. овог члана обавља основна, примијењена и развојна истраживања од стратешког значаја за Републику.

(3) Влада, на основу позитивног мишљења Министарства, прије доношења акта о оснивању, односно престанку рада јавне установе из става 1. овог члана, доноси елаборат о оправданости његовог оснивања, односно престанка рада.

(4) Министарство је, прије давања мишљења из става 3. овог члана, обавезно прибавити мишљење надлежних министарстава релевантних за подручје дјелатности научноистраживачке организације и Републичког савјета.

Члан 38.

У научноистраживачке организације спадају:

- а) Академија наука и умјетности Републике Српске,
- б) високошколске установе,
- в) научноистраживачки и истраживачкоразвојни институти и
- г) истраживачки центри.

Члан 39.

(1) Оснивање и рад Академије наука и умјетности Републике Српске и високошколских установа уређује се посебним законом.

(2) Академија наука и умјетности Републике Српске и високошколске установе у Регистар пријављују научне области и поља за научноистраживачке активности којима се баве у циљу праћења развоја науке у Републици.

Члан 40.

Научноистраживачки институти и истраживачкоразвојни институти обављају научноистраживачку дјелатност на начин и под условима утврђеним овим законом и могу се оснивати као установе или као привредна друштва, као организациони дио у саставу правног лица, односно као виртуелна научноистраживачка организација, у складу са законом.

Члан 41.

Научноистраживачке организације из члана 40. овог закона могу се организовати као:

- а) научноистраживачки институт,
- б) истраживачкоразвојни институт,
- в) научноистраживачки институт у саставу Академије наука и умјетности Републике Српске,
- г) научноистраживачки институт у саставу високошколске установе и
- д) виртуелни научноистраживачки институт.

Члан 42.

Научноистраживачки институт је научноистраживачка организација која првенствено обавља основна и примијењена истраживања која су у функцији валоризације резултата основних истраживања.

Члан 43.

(1) Научноистраживачки институт може обављати научноистраживачку дјелатност ради остварења општег интереса из члана 17. овог закона, ако:

- а) има програм научноистраживачког рада,
- б) резултатима научноистраживачког рада доприноси развоју науке,
- в) има у радном односу са пуним радним временом најмање осам истраживача компетентних за област наука којом се институт бави, од којих четири истраживача у научном звању и четири истраживача у звању истраживач сарадник или вишем звању,
- г) има програм развоја научноистраживачког подмлатка и
- д) има простор, опрему и друга потребна средства за остваривање програма и пројекта.

(2) Испуњеност услова из става 1. овог члана утврђује Министарство.

Члан 44.

(1) Органи управљања и руковођења у научноистраживачком институту, који има својство правног лица, у складу са законом су: управни одбор и директор.

(2) Директор у јавном научноистраживачком институту који оснива Влада бира се конкурсом, на четири године, из реда истраживача у научном звању.

(3) Управни одбор јавног научноистраживачког института има три члана.

Члан 45.

(1) У научноистраживачком институту образује се научно вијеће као стручни орган института.

(2) Чланови научног вијећа у научноистраживачком институту су истраживачи у научном звању од којих су највише двије трећине запослени у институту.

(3) Статутом научноистраживачког института, односно статутом правног лица у чијем је саставу институт, утврђује се број, састав, начин избора и трајање мандата чланова научног вијећа.

Члан 46.

Научно вијеће:

а) предлаже научноистраживачки програм рада института у складу са дјелатношћу за коју је основан,

б) предлаже научне пројекте и оцјењује квалитет остварених пројеката у институту,

в) утврђује приједлог за стицање научног звања,

г) одлучује о стицању истраживачког звања и

д) обавља друге послове утврђене статутом.

Члан 47.

(1) Научно вијеће одлучује о стицању истраживачког звања, односно утврђује приједлог за стицање научног звања, ако је присутно најмање двије трећине чланова који имају право да одлучују.

(2) Приједлог за стицање звања научни сарадник и виши научни сарадник утврђују чланови научног вијећа који су у истом или вишем звању, а одлуку о приједлогу за стицање звања научни савјетник, чланови научног вијећа који су у том звању.

(3) Научно вијеће доноси одлуку о стицању истраживачког звања, односно утврђује приједлог за стицање научног звања већином гласова укупног броја чланова научног вијећа који имају право одлучивања.

(4) Ради обављања послова из става 1. овог члана, може се образовати заједничко научно вијеће за више сродних научноистраживачких института и истраживачкоразвојних института, истраживачких центара и одговарајућих високошколских установа.

(5) Споразумом о образовању заједничког научног вијећа утврђује се број чланова и састав тог вијећа, начин избора и трајање мандата чланова научног вијећа.

Члан 48.

(1) Истраживачкоразвојни институт је организација чију претежну дјелатност чине примијењена и развојна истраживања, усмјерена ка задовољавању потреба непосредних корисника резултата истраживања и основна истраживања као основа за примијењена и развојна истраживања.

(2) Институт из става 1. овог члана оснива се као научно-стручна установа, у складу са законом.

Члан 49.

(1) Истраживачкоразвојни институт може обављати научноистраживачку дјелатност ради остварења општег интереса из члана 17. овог закона, ако:

а) има програм истраживачкоразвојног рада,

б) резултатима својих истраживања доприноси освајању нових производа и уређаја, сорти и врста, као и увођењу нових или побољшању постојећих технолошких поступака, система и услуга,

в) има у радном односу са пуним радним временом најмање четири истраживача компетентних за истраживање и развој из области наука којом се институт бави, од којих најмање један истраживач у научног звању и најмање три истраживача у звању истраживач сарадник или вишем звању,

г) има простор, опрему и друга потребна средства за остваривање програма и пројекта,

д) има научно-информативну документацију или библиотечко-информациони центар.

(2) Испуњеност услова из става 1. овог члана утврђује Министарство.

Члан 50.

(1) Органи управљања и руковођења у истраживачкоразвојном институту, који има својство правног лица, у складу са законом су: управни одбор и директор.

(2) Управни одбор јавног истраживачкоразвојног института има три члана.

Члан 51.

Организација и рад научноистраживачког института у саставу Академије наука и умјетности Републике Српске регулише се законом који уређује Академију наука и умјетности Републике Српске и Статутом Академије наука и умјетности Републике Српске.

Члан 52.

Организација и рад научноистраживачког института у саставу високошколске установе регулише се Законом који уређује високо образовању и статутом високошколске установе.

Члан 53.

(1) Виртуелни научноистраживачки институт (у даљем тексту: виртуелни институт), у смислу овог закона, јесте научноистраживачка организациона форма коју уговором оснивају научноистраживачки институти или установе високог образовања и група истраживача са научним звањем, ради реализације одређеног научног пројекта или научног рада.

(2) Уговором из става 1. овог члана уређују се права и обавезе између оснивача виртуелног института, одређује се лице које ће заступати институт, научни руководилац пројекта и друга питања од важности за рад овог института.

Члан 54.

(1) Лице које заступа виртуелни институт доставља Министарству уговор о оснивању и научни програм рада института.

(2) Виртуелни институт може обављати научноистраживачку дјелатност ради остварења општег интереса из члана 17. овог закона, ако од Министарства добије одобрење за рад.

Члан 55.

(1) Истраживачки центар оснива се као научноистраживачка, односно истраживачкоразвојна организациона јединица правног лица, која обавља претежно основна и примијењена, односно развојна истраживања.

(2) Организација, рад и органи управљања истраживачког центра утврђују се статутом правног лица у чијем је саставу.

Члан 56.

(1) Истраживачки центар може обављати научноистраживачку, односно истраживачкоразвојну дјелатност ради остварења општег интереса из члана 17. овог закона, ако:

- а) има програм научноистраживачког, односно истраживачкоразвојног рада,
- б) има у радном односу са пуним радним временом најмање три истраживача компетентних за истраживање и развој из области истраживања која су од интереса за правно лице у чијем је саставу истраживачки центар, од којих је најмање један истраживач у научном звању и најмање два истраживача у звању истраживач сарадник или вишем звању и
- в) има простор, опрему и друга потребна средства за остваривање програма и пројекта.

(2) Испуњеност услова из става 1. овог члана утврђује Министарство.

Члан 57.

(1) Научноистраживачким радом у смислу овог закона баве си и научна удружења.

(2) Научно удружење је сваки облик добровољног повезивања више физичких или правних лица ради унапређења или остварења неког заједничког или општег интереса или циља из подручја научноистраживачке дјелатности у складу са законом, а чија основна сврха није стицање добити.

(3) Научна удружења могу да учествују у остваривању програма из члана 17. става 1. т. е) и ж) овог закона.

Члан 58.
(Брисано)

Члан 59.

(1) Удружење мора имати најмање два члана у научном звању да би имало право учешћа у остваривању програма из члана 57 става 3. овог закона.

(2) Испуњеност услова из става 1. овог члана утврђује Министарство.

Члан 60.

(1) Статус центра изврности може стећи научноистраживачка организација или њен организациони дио који по оригиналности, значају, вриједности и актуелности резултата свога научноистраживачког рада иде у ред најквалитетнијих научних организација у региону и свијету унутар своје научне дисциплине.

(2) Статус центра изврности може стећи научноистраживачка организација или њен организациони дио, односно њезини организациони дијелови, ако су у периоду од пет година остварили врхунске и међународно признате научне резултате у одређеној научној области и на основу тога имају развијену међународну научну, техничку и технолошку сарадњу.

Члан 61.

(1) Министар на приједлог Републичког савјета проглашава научноистраживачку организацију, уз њену сагласност, центром изврности, у складу са мјерилима за додјеливање, потврђивање и одузимање статуса центра изврности.

(2) Министар правилником прописује мјерилила за додјеливање, потврђивање и одузимање статуса центра изврности.

(3) Проглашење научноистраживачке организације центром изврности подлијеже ревизији након истека рока од пет година од дана проглашавања.

(4) Министарство по службеној дужности брине о истеку рока из става 3. овог члана.

ГЛАВА V РЕГИСТАР НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА, ОЦЈЕНА РАДА И САРАДЊА СА УСТАНОВАМА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 62.

(1) Министарство води Регистар, а у Регистар се уписују само организације које испуњавају услове за обављање научноистраживачке дјелатности, у складу са овим законом.

(2) Научноистраживачке организације у смислу Регистра из става 1. овог члана су научноистраживачке организације из члана 38. овог закона и научна удружења из члана 57. овог закона.

(3) Министар правилником прописује услове и поступак уписа научноистраживачке организације у регистар из става 1. овог члана, њихово брисање из регистара, формирање и вођење регистара, те садржај образаца за подношење захтјева за упис и образаца за извод из регистара.

(4) Научноистраживачке организације које нису уписане или су избрисане из Регистра не могу учествовати у остваривању програма из члана 17. овог закона.

Члан 63.

Научноистраживачка организација доставља Министарству податке који се односе на испуњеност услова из овог закона, ради уписа у Регистар.

Члан 64.

(1) Ако научноистраживачка организација, у току остваривања одобреног програма, односно од момента доношења рјешења Министарства о утврђивању испуњености услова за обављање научноистраживачке дјелатности, престане да испуњава неки од услова прописаних овим законом, у обавези је да о томе обавијести Министарство, најкасније у року од осам дана од дана када је престала да испуњава услове.

(2) Министарство рјешењем одређује рок, најдуже до 60 дана, у коме научноистраживачка организација треба да испуни прописане услове.

(3) Ако научноистраживачка организација не испуни услов у року из става 2. овог члана, Министарство доноси рјешење о њеном брисању из Регистра и раскида уговор о остваривању одобреног програма, односно пројекта са том научноистраживачком организацијом.

(4) У случају да јавна научноистраживачка организација не испуни услов у року из става 2. овог члана, Министарство прије доношења рјешења о њеном брисању о томе обавјештава Владу.

Члан 65.

(1) Рад јавне научноистраживачке организације оцјењује се сваке три године.

(2) Оцјена рада осталих научноистраживачких организација врши се само у дијелу који је финансиран, односно суфинансиран из буџета Републике.

(3) Министар правилником о контроли квалитета и ефикасности рада научноистраживачких организација прописује начин провјере рада научноистраживачке организације.

Члан 66.

(1) Комисију за оцјену рада научноистраживачке организације именује министар, на приједлог Републичког савјета.

(2) Оцјена рада научноистраживачких организација обавља се према годишњем плану рада Министарства или на захтјев Републичког савјета, а може се обавити и на захтјев научноистраживачке организације.

Члан 67.

(1) Комисија за оцјену рада научноистраживачке организације доставља приједлог оцјене о раду научноистраживачке организације Републичком савјету и научноистраживачкој установи чији се рад оцјењује.

(2) Научноистраживачка организација може у року од 30 дана уложити свој приговор на приједлог оцјене Републичком савјету.

Члан 68.

(1) Републички савјет утврђује коначну оцјену коју уз препоруке доставља Министарству и научноистраживачкој организацији чији се рад оцјењује.

(2) Министар, на основу достављене оцјене и препорука, доноси рјешење о брисању научноистраживачке организације из Регистра.

ИСТРАЖИВАЧИ

Члан 69.

(1) Послове научноистраживачке делатности обављају лица која испуњавају услове прописане овим законом (у даљем тексту: истраживачи), као и наставници и сарадници високошколских установа.

(2) Истраживач је, у смислу овог закона, лице са најмање завршеним првим циклусом академског студија, које ради на научноистраживачким и развојним пословима и које је изабрано у научноистраживачко звање, у складу са овим законом.

Члан 70.

(1) У зависности од показаних резултата у научноистраживачком раду могу се стећи:

- а) истраживачка звања: истраживач сарадник и истраживач виши сарадник и
- б) научна звања: научни сарадник, виши научни сарадник и научни савјетник.

(2) Научна звања стичу се у научним областима из члана 7. овог закона.

(3) Критеријуми за стицање научног звања су:

- а) научни степен доктор наука из одговарајуће научне области,
- б) проведен изборни период у одговарајућем научном звању и
- в) научна компетентност кандидата.

(4) Научна компетентност кандидата одређује се на основу укупне израчунате вриједности коефицијената компетентности научноистраживачких радова, односно резултата кандидата.

(5) Вриједност коефицијента компетентности научноистраживачких радова, односно резултата утврђује се за сљедеће групе научноистраживачких радова, односно резултата:

- а) научне књиге, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја,
- б) радови објављени у научним часописима међународног значаја (ISI публикације),
- в) зборници међународних научних скупова,
- г) научне књиге, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације републичког значаја, научни преводи и критичка издања грађе, библиографске публикације,
- д) часописи републичког значаја,
- ђ) зборници скупова републичког значаја,
- е) магистарске, мастер и докторске тезе,
- ж) техничка и развојна рјешења и
- з) патенти, ауторске изложбе, руковођење пројектима, менторство.

(6) У свакој од група научноистраживачких радова, односно резултата из става 5. овог члана детаљније се дефинишу врсте научноистраживачких радова, односно резултата и коефицијенти компетентности сваке од врста.

(7) За сваку научну област из члана 7. овог закона детаљно се утврђују врста и минимум квантитативно изражених резултата и критеријуми за оцјену квалитета научноистраживачког рада, који су потребни за стицање научног звања или поновни избор у исто звање.

(8) Министар ће, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, донијети правилник којим се прописује поступак за стицање научних звања, вриједност коефицијента компетентности научноистраживачких радова, односно резултата из ст. 5. и 6. овог члана и минимални квантитативни услови за стицање научних звања у свакој од научних области.

Члан 71.

(1) У звање истраживач сарадник може бити изабрано лице које има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5, након једне године радног стажа у научноистраживачкој организацији.

(2) У звање истраживач сарадник може бити изабрано и лице које има завршен први и други циклус студија или завршене интегрисане студије са најмање 300 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5 на оба циклуса студија, односно интегрисаним студијама.

Члан 72.

У звање истраживач виши сарадник може бити изабрано лице које има завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном и на првом и на другом циклусу студија 8,0 или 3,5, односно да има академски степен магистра наука, као и лице које има завршене интегрисане студије са најмање 300 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5 на интегрисаним студијама.

Члан 73.

У звање научни сарадник може бити изабрано лице које:

- а) има научни степен доктор наука из научне области за коју се бира и
- б) испуњава минимум квантитативних услова за избор у звање научни сарадник прописаних правилником из члана 70. став 8. овог закона.

Члан 74.

У звање виши научни сарадник може бити изабрано лице које:

- а) има научни степен доктор наука из научне области за коју се бира,
- б) има проведен најмање један изборни период у звању научни сарадник и
- в) испуњава минимум квантитативних услова за избор у звање виши научни сарадник прописаних правилником из члана 70. став 8. овог закона.

Члан 75.

У звање научни савјетник може бити изабрано лице које:

- а) има научни степен доктор наука из научне области за коју се бира,
- б) има проведен најмање један изборни период у звању виши научни сарадник и
- в) испуњава минимум квантитативних услова за избор у звање научни савјетник прописаних правилником из члана 70. став 8. овог закона

Члан 76.

Период на који се лице бира у научна и истраживачка звања је:

- а) за истраживача сарадника – четири године без могућности реизбора,
- б) за истраживача вишег сарадника – пет година са могућношћу једног поновног избора,
- в) за научног сарадника – пет година са могућношћу поновног избора,
- г) за вишег научног сарадника – шест година са могућношћу поновног избора и
- д) за научног савјетника – на неодређено вријеме.

Члан 77.

У смислу остваривања права прописаних овим законом и обавезе уписа у Регистар истраживача, звања утврђена законом који уређује област високог образовања одговарају звањима утврђеним овим законом:

- а) звање асистент – звању истраживач сарадник,
- б) звање виши асистент – звању истраживач виши сарадник,
- в) звање доцент – звању научни сарадник,
- г) звање ванредни професор – звању виши научни сарадник и

д) звање редовни професор – звању научни савјетник.

Члан 78.

Истраживачи у научноистраживачким звањима научни сарадник, виши научни сарадник и научни савјетник могу учествовати у остварењу дијела наставе на високошколској установи, у складу са законом који уређује област високог образовања и статутом високошколске установе.

Члан 79.

(1) Научно и истраживачко звање може се стећи, у складу са овим законом у:
а) научноистраживачком институту,
б) истраживачкоразвојном институту или истраживачком центру за научну област која је основна дјелатност института или центра,
в) на универзитету за научну област за коју универзитет организује други и трећи циклус високог образовања,

Члан 80.

(1) Научно вијеће утврђује приједлог за стицање научног звања и доноси одлуку о стицању истраживачког звања.

(2) Поступак за стицање научног и истраживачког звања покреће одговарајућа организациона јединица научноистраживачке организације или универзитета, група научних радника или заинтересовано лице.

Члан 81.

(1) Ради спровођења поступка за стицање звања, научно вијеће образује комисију која се састоји се од најмање три истраживача односно наставника универзитета из научне области у којој кандидат стиче звање, од којих најмање један није у радном односу у организацији која образује комисију.

(2) Чланови комисије не могу бити у нижем звању од звања које кандидат стиче.

Члан 82.

(1) Комисија подноси извјештај научном вијећу у року одређеном актом о њеном образовању, али не дужем од 30 дана од дана када је образована.

(2) Извјештај садржи: биографске податке, преглед научног рада и оцјену тог рада за претходни изборни период; оцјену о томе да ли су испуњени услови за стицање звања, као и приједлог научном вијећу за одлучивање.

(3) Извјештај из става 2. овог члана учиниће се доступним јавности на начин утврђен општим актом научноистраживачке организације, односно универзитета, најмање 30 дана прије доношења одлуке.

Члан 83.

Научно вијеће је обавезно да донесе одлуку о стицању истраживачког звања, односно утврди приједлог за стицање научног звања у року од 60 дана од дана стављања извјештаја на увид јавности.

Члан 84.

(1) Приједлог научног вијећа за стицање научног звања, са извјештајем комисије из члана 81. овог закона, доставља се Комисији за стицање научног звања (у даљем тексту: Комисија), у року од 30 дана од дана утврђивања приједлога одлуке.

(2) Приликом избора у исто или више научно звање, Комисија узима у обзир:

а) научну компетентност кандидата на основу укупне израчунате вриједности коефицијената компетентности,

б) цитираност научних радова (без аутоцитата) са тачним навођењем публикација у којима се цитирају радови аутора,

в) доказану способност аутора у руковођењу задацима и пројектима и

г) учешће у међународној сарадњи.

(3) Комисија има седам чланова које, на приједлог научноистраживачких организација, именује министар из реда истраживача у звању научни савјетник или редовни професор.

(4) Чланови Комисије имају право на накнаду за рад.

(5) Мандат чланова Комисије траје четири године.

(6) Комисија доноси одлуку о стицању научног звања, у складу са овим законом, најкасније у року од 60 дана од дана достављања приједлога научног вијећа.

Члан 85.

(1) Научно звање може бити одузето:

а) ако се појаве чињенице и докази из којих произлази да у тренутку избора у научно звање кандидат није испуњавао прописане услове за избор,

б) ако се утврди да научни радови, на основу којих је лице изабрано у научно звање, представљају плагијат или да су истраживања на којима се темеље кривотворена,

в) у случајевима тешких повреда етичког кодекса.

(2) Поступак одузимања звања може покренути научна организација или Републички савјет.

(3) Уколико се се за лице које има научно-наставно звање појаве чињенице и докази из тачке а) или се утврде услови из т. б) и в) става 1. овог члана, на то лице се не примијењује члан 77. овог закона и нема право да учествује у остваривању програма из члана 17. овог закона, ни као физичко лице нити као члан пројектног тима.

(4) Податке о лицу из става 3. овог члана Министарство доставља Министарству просвјете и културе и високошколској установи на којој је стечено научно-наставно звање.

Члан 86.

Уговорни однос запослених у научним организацијама могу се о научном или стручном раду код трећих лица ограничити или условити сагласношћу матичне научне организације ако је то предвиђено статутом или другим општим актом, ако се ради о научном или стручном раду који би негативно утицао на рад матичне научне организације или ако је ријеч о уговору с организацијом која својом дјелатношћу конкурише матичној научној организацији с којом запослено лице има уговор о раду.

Члан 87.

(1) Општим актом организације која обавља научноистраживачку дјелатност утврђују се радна мјеста на која се могу распоредити истраживачи са истраживачким, односно научним звањем.

(2) Поступак реизбора у истраживачка, односно научна звања могу се покренути и прије истека периода на које је лице изабрано, уколико су испуњени услови у складу са овим законом.

Члан 88.

(1) Рокови за избор или реизбор у научно звање и на радно мјесто мирују и неће се урачунавати у рок за избор у научно звање за вријеме: породилског одсуства, боловања дужих од четири мјесеца, обављања јавне дужности, те у другим оправданим случајевима у којима се неко лице није могло бавити научним или стручним радом.

(2) Научноистраживачка организација доноси акт којим се утврђује мировање из става 1. овог члана.

Члан 89.

(1) Истраживач који не буде поново изабран може радити на другим пословима који одговарају његовој стручној спреми.

(2) Ако истраживач одбије да ради на радном мјесту које му буде понуђено, односно ако таквог радног мјеста нема, престаје му радни однос, у складу са законом.

Члан 90.

(1) Научноистраживачке установе могу, у складу са својим кадровским потребама, истакнутим пензионисаним научним савјетницима који су у овом звању провели најмање пет година и који су се посебно истакли својим научним радом, без спровођења јавног конкурса, додијелити почасно научно звање – заслужни научник.

(2) Заслужни научник може, у складу с потребама научне организације, учествовати у научним пројектима и осталим активностима организације.

(3) Поступак додјеле и права почасног научног звања – заслужног научника уређује се статутом научне организације.

Члан 91.

(1) Министарство води Регистар истраживача у електронском и писаном облику.

(2) У Регистар истраживача уписују се лица у научном или истраживачком звању утврђеним овим законом, уколико имају пребивалиште у Републици.

(3) Министарство води јавно доступну базу података у Електронском информационом систему о истраживачима и истраживачким организацијама у Републици Српској (E-CRIS.RS, енгл. Electronic Current Research Information System of Republic of Srpska), у коју се уписују организације у којима се обавља научноистраживачка и истраживачко-развојна дјелатност са сједиштем у Републици, као и лица која се баве научним и истраживачким радом, истраживачи, наставници и сарадници високошколских установа и остали стручњаци који се баве истраживањем и развојем, а која имају пребивалиште у Републици.

(4) Министар доноси правилник којим се прописује начин, садржај и облик вођења Регистра истраживача и унос и контрола података у Електронски информациони систем о истраживачима и истраживачким организацијама у Републици Српској, у дијелу који се односи на истраживаче.

ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА РАЗВОЈ ТЕХНОЛОГИЈА, ЗА ИНФРАСТРУКТУРНУ ПОДРШКУ РАЗВОЈА ТЕХНОЛОГИЈА И УДРУЖЕЊА ИНОВАТОРА

Члан 92.

Развојем технологија баве се научноистраживачке организације, високошколске установе и друга правна и физичка лица, која своју активност усмјеравају ка развоју нових или унапређењу постојећих технологија.

Члан 93.

(1) Министарство води Регистар правних и физичких лица које се баве развојем технологија.

(2) Министар правилником о поступку уписа у Регистар правних и физичких лица која се баве развојем технологија прописује облик, садржај и начин вођења регистра из става 1. овог члана, као и услове у погледу потребних програмских, просторних и стручних капацитета.

Члан 94.

Корисници буџетских средстава намијењених за подршку остварењу програма од општег интереса из члана 17. став 2. овог закона могу бити само субјекти који су уписани у Регистар организација за развој и подршку развоја технологија.

Члан 95.

(1) Организације за развој технологија су оне организације које већи дио својих активности усмјеравају ка развоју нових или унапређењу постојећих технологија за сопствене или туђе потребе.

(2) Организације за развој технологија су:

- а) технолошка привредна друштва и
- б) иновациони центри.

Члан 96.

Технолошко привредно друштво примењује или развија технологије као важну компоненту својих пословних активности, а баве се истраживањем и развојем технологија за сопствене потребе или технологија за потребе других.

Члан 97.

Иновациони центар је организација за развој технологија у којем се на оригиналан и систематски начин примјењују сопствени и туђи научни резултати и савремени технолошки процеси ради стварања иновација, развоја прототипа, нових производа, процеса и услуга или побољшања постојећих у одређеној области у циљу преноса знања и технологија у производњи и услуге других привредних субјеката.

Члан 98.

(1) Установе, привредна друштва, удружења или фондације за инфраструктурну подршку развоја технологија оснивају се ради пружања инфраструктурне подршке и повезивања научноистраживачких, односно истраживачкоразвојних организација и привредних субјеката.

(2) Установе, привредна друштва, удружења или фондације за инфраструктурну подршку развоја технологија су:

- а) пословно-технолошки инкубатор,
- б) научно-технолошки парк и
- в) центар за трансфер технологија.

Члан 99.

(1) Пословно-технолошки инкубатор је организација чија је основна дјелатност стављање на располагање, уз накнаду, пословног простора, административних, техничких, интелектуалних и других услуга новооснованим привредним друштвима.

(2) Права и обавезе корисника услуга и пословно-технолошког инкубатора уређују се међусобним уговором.

(3) Сви субјекти који користе услуге пословно-технолошког инкубатора стичу статус станара пословно-технолошког инкубатора.

Члан 100.

(1) Научно-технолошки парк је организација која у оквиру дефинисаног простора пружа инфраструктурне и стручне услуге високошколским установама, научноистраживачким и иновационим организацијама, као и технолошким привредним друштвима у одређеној научној, истраживачко-развојној или производној групацији с циљем њиховог повезивања и што брже примјене нових технологија, стварања и пласмана нових производа и услуга на тржишту.

(2) Сви субјекти који користе услуге научно-технолошког парка стичу статус члана научно-технолошког парка, којем научно-технолошки парк на једној или више локација омогућава просторне и инфраструктурне услове за рад и истовремено пружа остале услуге ради подизања нивоа високошколског, научноистраживачког, развојног, иновационог или производног рада.

(3) Међусобна права и обавезе члана научно-технолошког парка уређују се уговором.

Члан 101.

Центар за трансфер технологија је организација која је основана искључиво ради обављања дјелатности трансфера технологија, примјене нових технолошких рјешења, трагање за идејама и партнерима за трансфер технологија, процјену комерцијалног потенцијала трансфера, подстицаје за реализацију и комерцијализацију трансфера технологија и помоћ у заштити интелектуалне својине технолошким привредним друштвима која развијају, производе и продају производе, процесе и услуге са високим нивоом знања и нових технологија.

Члан 102.

Удружења иноватора је непрофитна организација која окупља, подстиче и помаже своје чланове – индивидуалне иноваторе, да се, појединачно и тимски, баве истраживачко-развојним радом, развојем технике и технологије, развојем нових производа и услуга.

ОБЕЗБЈЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА И НАГРАДЕ ЗА ПОСЕБНА ДОСТИГЊУЋА У РАЗВОЈУ НАУКЕ, ТЕХНОЛОГИЈЕ И ИНОВАТОРСТВА

Члан 103.

(1) Средства за научноистраживачку дјелатност и технолошки развој обезбјеђују се у буџету Републике, буџетима јединица локалне самоуправе, из прихода научноистраживачких организација, међународних фондова, донација и других извора.

(2) Средства за остваривање програма из члана 17. овог закона обезбјеђују се у буџету Републике, а воде се у Министарству.

(3) Орган управе Републике Српске који обезбјеђује или планира обезбјеђење средства из буџета Републике за финансирање извођења научноистраживачких активности или активности технолошког развоја, обавезан је да о томе писаним путем обавијести Министарство у циљу цјеловите евиденције и статистичког праћења тих активности.

Члан 104.

(1) Дјелатност јавне научноистраживачке организације финансира се из буџета Републике, властитим средствима оствареним истраживачким и стручним радом и осталих извора у складу са законом и другим прописима.

(2) Јавна научноистраживачка организација у оквиру своје регистроване дјелатности, располаже својим укупним финансијским средствима.

(3) Финансирање рада јавне научноистраживачке организације из буџета Републике врши се у складу са средствима, која су одобрена документима који регулишу области буџетирања у Републици, а према усвојеном плану научноистраживачког рада организације у трогодишњем периоду.

(4) Трогодишњи план рада јавне научноистраживачке организације усваја Влада на приједлог Министарства, које је план претходно усагласило са надлежним министарством надлежним за подручје дјелатности јавне научноистраживачке организације и Републичким савјетом.

(5) Јавна научноистраживачка организација обавезна је доставити Министарству коначан приједлог трогодишњег плана свога научноистраживачког рада најкасније до 1. априла последње године извршења текућег плана.

Члан 105.

Средства за остваривање програма за подстицање истраживања и развоја који је у функцији развоја технологије обезбјеђују се у буџету Републике, уз обавезно учешће корисника резултата истраживања у висини најмање 50% од укупне финансијске конструкције за реализацију пројеката из наведеног програма.

Члан 106.

(1) За остваривање програма из члана 17. овог закона Министарство расписује конкурс.

(2) Конкурсом се утврђују рок за подношење пријаве, услови и вријеме за остваривање програма, односно пројекта и друга питања од значаја за спровођење конкурса.

(3) Правна или физичка лица из члана 18. овог закона конкуришу под једнаким условима за остваривање програма утврђених овим законом.

Члан 107.

(1) Правно или физичко лице коме је одобрено остваривање програма закључује са Министарством уговор о њиховом остваривању.

(2) Уговором се регулишу међусобна права и обавезе између Министарства и правног или физичког лица која остварује програм, односно пројекат.

(3) Министарство врши надзор над намјенским коришћењем средстава за остваривање програма из члана 17. овог закона.

Члан 108.

Организација којој је одобрено остваривање програма, односно пројекта подноси Министарству периодични, односно годишњи извјештај о остваривању програма, односно пројекта за који користи средства из буџета Републике.

Члан 109.

(1) Награде за посебна достигнућа у развоју науке, технологије и иноваторства представљају друштвено признање за постигнуте резултате и промоцију истраживања и развоја у Републици у одређеном периоду.

(2) Министар правилником прописује врсте награда, начин предлагања награда, начин доношења одлука о додјели награда, попутне манифестације у вези са додјелом награда из став 1. овог члана.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 110.

(1) Научноистраживачке организације дужне су ускладити своју организацију, рад и општа акта с одредбама овог закона, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, на захтјев научноистраживачке установе, Министарство може продужити рок за испуњавање једног од законом прописаних услова, али не дужи од шест мјесеци.

Члан 111.

Поступак стицања истраживачког, односно научног звања започет до ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Члан 112.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

- а) научним областима, пољима и ужим областима (члан 7. став 2),
- б) мјерилима за остваривање и финансирање програма основних, примијењених и развојних истраживања (члан 20),
- в) оспособљавању младих за научни и истраживачки рад (члан 20),
- г) додјели стипендија студентима I циклуса студија на универзитетима у Републици Српској, Босни и Херцеговини и универзитетима у иностранству (члан 20),
- д) додјели стипендија студентима II и III циклуса студија на универзитетима у Републици Српској, Босни и Херцеговини и универзитетима у иностранству (члан 20),
- ђ) мјерилима за остваривање и финансирање програма усавршавања научноистраживачког кадра (члан 20),
- е) мјерилима за остваривање и финансирање програма набавке научне и стручне литературе из иностранства и приступа електронским научним и стручним базама података (члан 20),
- ж) публикавању научних публикација (члан 20),
- з) мјерилима за остваривање и финансирање програма одржавања научних скупова (члан 20),
- и) мјерилима за остваривање и финансирање програма подстицаја активности научних и научно-стручних друштава, удружења и других организација који су у функцији унапређивања научноистраживачког рада (члан 20),
- ј) мјерилима за остваривање и финансирање програма промоције и популаризације науке и технологије (члан 20),
- к) мјерилима за остваривање и финансирање програма обезбјеђивања и одржавања научноистраживачке опреме и простора за научноистраживачки рад (члан 20),
- л) мјерилима за остваривање и финансирање програма међународне научноистраживачке сарадње (члан 20),
- љ) поступку и мјерилима за финансијску подршку пројектима развоја технологије, набавке опреме и учешће на стручним скуповима о развоју технологије (члан 20),
- м) поступку и мјерилима за финансијску подршку иноваторству у Републици Српској (члан 20),

н) поступку и мјерилима за финансијску подршку организацијама за подршку развоја технологија (члан 20),
њ) избору научно-стручних комисија (члан 29. став 2),
о) мјерилима за додјелјивање, потврђивање и одузимање центра изузетних вриједности (члан 61. став 2),
п) поступку уписа у Регистар научноистраживачких организација (члан 62. став 2),
р) контроли квалитета и ефикасности рада научноистраживачких организација (члан 65. став 3),
с) условима и поступку уписа лица у Регистар истраживача (члан 91. став 3),
т) поступку уписа у Регистар правних и физичких лица која се баве развојем технологија (члан 93. став 2) и
ћ) наградама за посебна достигнућа у развоју науке, технологије и иноваторства (члан 109. став 2).

Члан 112а.

(1) Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

а) мјерилима за остваривање и финансирање програма унапређења инфраструктуре и набавке опреме неопходне за научноистраживачки рад,
б) подстицању научне продуктивности у међународним референтним часописима и награђивање за научна достигнућа,
в) подстицању и подршци учешћа младих на олимпијадама знања и међународним такмичењима из области природних наука, математике, информатике и инжењерства.

(2) До доношења подзаконског акта из става 1. тачка а) овог закона примјењиваће се важећи подзаконски акт ако није у супротности са овим законом.

Члан 113.

До доношења подзаконских аката из члана 112. овог закона, примјењиваће се важећи подзаконски акт ако нису у супротности са овим законом.

Члан 114.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о научноистраживачкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 48/02, 63/02, 97/04, 68/07 и 13/10).

Члан 115.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 01-2009/11
Датум: 15. децембар 2011. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић